

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 39C/61/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119213349
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Hauerlandová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2119213349.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Ivanou Hauerlandovou, PhD. v právnej veci žalobcov: X/ O. H., J.. XX.XX.XXXX, G. E. XXXX/X, Y., 2/ O. H., J.. XX.XX.XXXX, G. E. XXXX/X, Y., 3/ S. H., J.. XX.XX.XXXX, G. Y., 4/ N. H., J.. XX.XX.XXXX, G. E. XXXX/X, Y., zastúpení: Advokátska kancelária Gabriel Orlik, s. r. o., so sídlom Žitavanská 20, Topoľčianky, proti žalovaným: 1/ V. G., J.. XX.XX.XXXX, G. G. J. Y., 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát, so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný v 1/ rade a žalovaný v 2/ rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 1/ rade sumu 30.000,- EUR, žalobcovi v 2/ rade sumu 10 000,- EUR, žalobcovi v 3/ rade sumu 10 000,- EUR a žalobcovi v 4/ rade sumu 10 000,- EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných.

II. Žaloba sa vo zvyšnej časti z a m i e t a.

III. Žalovaný v 1/ rade a žalovaný v 2/ rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcom v 1/ až 4/ rade náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznaných súm s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia žalobou zo dňa 20.12.2019 žiadali, aby žalovaný v 1/ rade a žalovaný v 2/ rade boli zviazaní zaplatiť žalobcovi v 1/ rade sumu 50 000,- EUR, žalobcovi v 2/ rade sumu 20 000,- EUR, žalobcovi v 3/ rade sumu 20 000,- EUR a žalobcovi v 4/ rade sumu 20 000,- EUR s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných a trov konania.

2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 13.7.2017 v čase asi o 6.20 hod. v Y., došlo k dopravnej nehode a to tak, že po cestnej komunikácii na ulici E. smerom od ulice Š. v ľavom jazdnom pruhu určenom pre odbočenie na ulicu Starohájska jazdil žalovaný v 1/ rade pod vplyvom alkoholu, neprimeranou rýchlosťou viedol motorové vozidlo EČV: Y., kde v nadväznosti na uskutočňovanie obiehacieho manévru spočívajúceho v preradení sa do pravého jazdného pruhu určeného pre jazdu ďalej rovno smerom na H. ulicu po dodatočnej akcelerácii bezprostredne pred križovatkou s ulicou N. dosahujúc rýchlosť 120 km/h nerešpektoval signál svetelného signalizačného zariadenia s červeným svetlom „stoj“ a ignorujúc situáciu v cestnej premávke vošiel do križovatky, kde na riadnom a riadne vyznačenom priechode pre chodcov prednou pravou časťou vozidla sprava z boku narazil do tiaďal prechádzajúcej chodkyne E. H., ktorá v priamej príčinnej súvislosti s uvedeným nárazom utrpela ťažkú polytraumu rezultujúcu do zlyhania všetkých funkcií jej organizmu, t.j. centrálného nervového systému, obehovej

sústavy, srdca a iných orgánov pri rozvíjajúcom sa úrazovom šoku s devastačným rozmliaždením až rozdrvením viacerých orgánov a mnohopočetnými zlomeninami skeletu lebky, trupu a končatín, teda spôsobil zranenia nezlučiteľné so životom. Zomrelá E. H. bola manželkou žalobcu v 1/ rade a matkou žalobcov v 2/ až 4/ rade. Žalovaný v 1/ rade bol rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 34T2/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 4.7.2018, uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a 6 mesiacov a trest zákazu činnosť viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie. Týmto bola súdom právoplatne judikovaná zodpovednosť žalovaného v 1/ rade za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, a to práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich matky a manželky natrvalo narušený. Z uvedeného právoplatného rozhodnutia súčasne vyplýva aj príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného v 1/ rade a smrťou pani E. H., t.j. príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom žalovaného v 1/ rade do práv na ochranu osobnosti žalobcov a ujmu, ktorú v jeho dôsledku žalobcovia utrpeli. V čase, kedy došlo k vzniku vyššie uvedenej tragickej udalosti, bol poisťovateľom motorového vozidla (pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla), ktorým žalovaný v 1/ rade spôsobil uvedenú dopravnú nehodu, žalovaný v 2/ rade a to na základe poisťovnej zmluvy číslo: XXXXXXXXXXXX (ďalej len „poisťovná zmluva“). Z predmetného povinného zmluvného poistenia žalovaný v 2/ rade uhradil žalobcom náklady na pohreb p. E. H. vo výške 685,09 EUR, pričom predmetnú poisťovnú udalosť žalovaný v 2/ rade eviduje pod číslom XXXXXXXXXXXX. Nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd z titulu náhrady ich nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jednej z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do práva na ich súkromný a rodinný život spôsobený smrťou ich blízkej osoby, sú nárokmi krytými poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, t.j. že príslušná poisťovňa je pasívne legitimovaná na uhradenie týchto nárokov pozostalým. Zákonč.381/2001Z.z. v ust. §27a prebral právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe, vrátane prvej Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ďalej len „prvá Smernica“), druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len „druhá Smernica“) a tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len „tretia Smernica“). Ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. je potrebné posudzovať s ohľadom na cieľ sledovaný vyššie uvedenými smernicami. K otázke krytia náhrady nemajetkovej ujmy povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel vyslovil zásadné stanovisko Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku vydanom dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12. V tomto rozhodnutí uviedol, že článok 3 ods. 1 prvej Smernice, článok 1 ods. 1 a ods. 2 druhej Smernice a článok 1 ods. 1 tretej Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pokrýva aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že z článku 1 ods. 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 prvou vetou prvej Smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto Smernice platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola pokrytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej Smernice. Vychádzajúc z týchto skutočností pod pojem škoda na zdraví použitý v ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba zahrnúť i nemajetkovú ujmu utrpenú v dôsledku úmrtia blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode. Pre možnosť pokrytia takejto náhrady povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je právne významné to, či vnútroštátne právo náhradu tejto nemajetkovej ujmy upravuje a nie to, že uvedená náhrada nie je začlenená do časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu. V podmienkach Slovenskej republiky je právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch upravené v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K rovnakému záveru o potrebe pokrytia náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel dospel Súdny dvor Európskej únie i v rozsudku zo dňa 24.10.2013 vydaným vo veci C-277/12. V súvislosti s posudzovaním otázky či náhrada nemajetkovej ujmy mala byť pokrytá

povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.12.2015 vydané vo veci sp. zn. III. ÚS 646/2015. V tomto rozhodnutí, ktorým bola sťažnosť žalovanej odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, Ústavný súd Slovenskej republiky skonštatoval, že hoci vo veci C- 22/12 súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Tento záver Ústavný súd Slovenskej republiky zopakoval i v uznesení zo dňa 17.8.2016, sp. zn. I. ÚS 474/2016. K tomuto ešte navyše dodal, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrady škody. Rovnaký právny názor Ústavný súd SR vyslovil aj v ďalších svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. I. ÚS 206/2015, sp. zn. III. ÚS 645/2015, sp. zn. II. ÚS 847/2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016). Pokiaľ ide o judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k predmetnej právnej otázke, táto jednoznačne ustálila, že „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.7.2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 08/2018 - R 61/2018). V uvedenom judikáte Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil, že „pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.“ V súvislosti s vyššie uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zároveň poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.8.2017, sp. zn. 7 Cdo 1375/2015, v ktorom sa súd vyjadril k otázke záväznosti rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaných v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR. Odvolacie súdy v rámci svojej rozhodovacej praxe opakovane a konštantne judikovali, že poisťovne sú pasívne legitimované v sporoch o nahradenie nemajetkovej ujmy pozostalým po obetiach dopravných nehôd a žalobcom priznali voči poisťovníam takéto náhrady. Jedná sa napríklad o nasledovné rozhodnutia: Krajský súd v Trnave - rozsudok zo dňa 01.07.2015, sp. zn. 24Co/368/2015, rozsudok zo dňa 25.02.2013, sp. zn. 9Co 423/2012, rozsudok zo dňa 29.06.2016, sp. zn. 10Co/566/2015, rozsudok zo dňa 20.03.2017, sp. zn. 23Co/112/2016, rozsudok zo dňa 29.03.2017, sp. zn. 25Co/258/2016, rozsudok zo dňa 02.11.2016, sp. zn. 23Co/535/2015; Krajský súd v Nitre - rozsudok zo dňa 30.06.2016, sp. zn. 7Co/819/2015, rozsudok zo dňa 30.11.2017, sp. zn. 9Co/8/2017; Krajský súd v Trenčíne - rozsudok zo dňa 15.03.2017, sp. zn. 5Co/133/2016, rozsudok zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Co/80/2017, rozsudok zo dňa ..., 17Co/322/2017, Krajský súd v Banskej Bystrici - rozsudok zo dňa 30.07.2015, sp. zn. 12Co/465/2014, Krajský súd v Žiline - rozsudok zo dňa 28.10.2013, sp. zn. 8Co/264/2013, rozsudok zo dňa 09.09.2015, sp. zn. 7Co/578/2014, Krajský súd v Košiciach - rozsudok zo dňa 16.02.2017, sp. zn. 2Co/81/2016, rozsudok zo dňa 29.11.2016, sp. zn. 2Co/351/2016, rozsudok zo dňa 09.03.2017, sp. zn. 5Co/211/2016; Krajský súd v Prešove - rozsudok zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 21Co/60/2015, rozsudok zo dňa 27.02.2017, sp. zn. 8Co/33/2016, rozsudok zo dňa 21.09.2016, sp. zn. 6Co/230/2015. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v predmetnej právnej veci je daná pasívna legitimácia žalovaného. Vyššie uvedená tragická udalosť predstavuje neodstrániteľný bolestný zásah do súkromného a rodinného života všetkých žalobcov. Ľudský život sa nedá oceniť peniazmi a nijaká peňažná náhrada nenavrátí žalobcom ich manželku a matku. Je nesporné, že v predmetnom prípade prišli žalobcovia o svoju najbližšiu osobu, pričom jej strata im spôsobila značnú ujmu spočívajúcu najmä v strate možnosti realizácie a ďalšieho budovania ich rodinného života spoločne s ich matkou a manželkou. Žalobcovia definitívne prišli o

možnosť rozvíjania ich dovtedy stabilných citových vzťahov s manželkou a matkou a navždy prestali byť plnohodnotnou rodinou. Žalobcovia mali s nebohú E. H. veľmi blízke citové vzťahy, žili v spoločnej domácnosti, prežili spolu celý svoj život, všetky radosti, starosti a všetko, čo k životu patrí. Bezprostredne po predmetnej tragickej udalosti pozostala rodina - manžel a deti pani E. H. znášali danú situáciu veľmi ťažko. Táto udalosť výrazne negatívnym spôsobom zasiahla do ich životov, pričom kvalita ich života sa nezvratne zmenila k horšiemu. Vzhľadom na dovtedy existujúce pozitívne väzby v rámci súkromného a rodinného života rodiny H., žalobcovia utrpeli v dôsledku predmetnej tragickej udalosti závažnú citovú ujmu. Na základe uvedeného máme za to, že žalobcovia prežili stratu, ktorú nemožno nijako nahradiť, možno ju len čiastočne zmierniť. Manželstvo pani E. H. so žalobcom v 1/ rade bolo uzavreté dňa XX.X.XXXX,t.j.trvalo 36 rokov. Žalobca v 1/ rade ho charakterizuje ako harmonické, ako manželia sa mali veľmi radi, vždy stáli pri sebe, vzájomne si pomáhali, podporovali sa a spoločne vychovávali svoje deti. Voľný čas prežívali spolu ako rodina, na výletoch a v rodinnej pohode. Pani E. H. pochádzala z obce L. pri Y. a s manželom mali plány, že sa vrátia späť na dedinu a kúpia si malý domček. Žalobcovia v 2/ až 4/ rade ju vnímali ako starostlivú a obetavú matku, ktorá sa snažila vyjsť im vždy v ústrety. Obetovala im všetok svoj čas ako matka a aj ako priateľka pri riešení ich problémov. O to väčšie puto ich všetkých vždy spájalo. Bezprostredne po predmetnej tragickej udalosti celá rodina znášala danú situáciu veľmi ťažko. Žalobca v 1/rade bezprostredne po nehode zostal z práce dva týždne doma, nakoľko sa s danou situáciou vôbec nevedel zmieriť a ani ju prijať. Situácia, ktorá nastala po odchode manželky a matky bola len ťažko opísateľná, keďže k jej smrti došlo tak náhle a tragicky. Zostalo po nej len prázdne miesto. Žalobcom zostali iba spomienky na matku a manželku, ktorá bola pracovitá, obetavá, starostlivá, vždy ochotná podať pomocnú ruku každému členovi rodiny. Po smrti pani E. H. zostala celá starostlivosť o domácnosť a rodinu na žalobcovi v 1/rade. Všetky činnosti, ktoré boli dovtedy vykonávané pani E. H., boli po jej smrti v starostlivosti žalobcu v 1/rade. Postupne si všetci členovia rodiny museli zvykať na skutočnosť, že ich manželka a matka už nie je medzi nimi. V tomto čase je tiež nepochybne náročnejšie zvládať finančné nároky na domácnosť, keďže žalobca v 1/rade zostal sám ako živiteľ rodiny a jediný rodič. Zníženie finančného rozpočtu ako aj zvýšenie psychickej náročnosti v danej situácii určite neprispievalo ku spokojnému rodinnému životu žalobcov. Je nepochybné, že smrť pani E. H.V. enormne zasiahla do životov všetkých žalobcov. Tento negatívny zážitok nepriaznivo dlhodobo vplyva na ich psychiku a vedie ich k hlbokému a trvalému smútku, ktorý negatívne ovplyvňuje ich každodenné fungovanie. Žalobca v 1/rade - otec od predmetnej tragickej udalosti nenachádza radosť zo života v bežných veciach. Po príchode domov z práce trávi čas sám so svojimi spomienkami na manželku, ktorá mala v živote všetkých členov rodiny pevné miesto. Všetky plány, ktoré spolu mali do budúcnosti, sa v jednom životnom okamihu rozplynuli. Vyrovnáť sa s tak ťažkou situáciou, ktorá nastala v rodine žalobcov, prakticky ani nie je možné. Pani E. H. pracovala v spoločnosti AFEED a.s., v Y. ako účtovníčka. Keďže žalobca v 2/rade pracoval v tejto spoločnosti ako strojník, s matkou sa dennodenne stretával v práci. Podľa slov žalobcu v 2/ rade mali veľmi podobné povahy a boli si veľmi blízki. Okrem bežných tém sa doma rozprávali aj o práci. Žalobca v 3/rade pociťuje stratu matky rovnako intenzívne. Matku vnímal ako obetavého človeka, ochotného pomôcť každému členovi rodiny s jeho starosťami a problémami. Žalobkyňa v 4/rade ako dcéra pociťuje stratu matky natoľko, že od smrti matky je uzavretá, s priateľmi sa stretáva len minimálne, nemá silu hľadať si prácu. Väčšinu dňa trávi vo vnútri bytu, bez kontaktu s okolím. Keďže bola ako jediná dcéra rodičov, s matkou mala výnimočný vzťah. Pani E. H. pri nej vždy stála. Žalobkyňa v 4/ rade si na ňu spomína ako na starostlivú matku, s ktorou spolu často trávila voľné chvíle v kuchyni pri pečení alebo varení. Žalobcovia prežili stratu, ktorú nemožno nahradiť, možno ju len čiastočne zmierniť. Predmetnou tragickou dopravnou nehodou došlo k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, ktorý zahŕňa vzťahy medzi príbuznými, a z tohto dôvodu preto rešpektovanie súkromného, a teda aj rodinného života musí zahŕňať aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov, aby bolo možné rozvíjať a naplňovať aj vlastnú osobnosť. Smrť blízkej osoby je mimoriadnou tragickou udalosťou s následkom, ktorý sa nedá napraviť. Je preukázateľné, že v danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do života manželky a matky žalobcov ako aj k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov, pričom tak právo na život ako aj právo na súkromie sú osobnostnými právami chránenými podľa Občianskeho zákonníka (§ 11, § 13, § 15 Občianskeho zákonníka). Následky vyššie uvedeného neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcov (najmä práva na súkromie a rodinný život) sú hlboké a nereparovateľné, pričom náhrada nemajetkovej ujmy poskytnutá v peniazoch môže aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Pri určení výšky požadovaných súm náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov vychádzali najmä zo závažnosti žalobcom vzniknutej ujmy, ktorá je v danom prípade vzhľadom na náhlu a tragickú smrť ich manželky a matky tou najzávažnejšou ujmu, akú mohli utpieť a ktorú nemožno žiadnym spôsobom napraviť, ako aj z okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv

(predmetný trestný čin spáchal žalovaný v 1/ rade ako vodič taxislužby pod značným vplyvom alkoholu, svojím konaním porušil dôležité povinnosti uložené zákonom č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke - viac ako dvojnásobne prekročil povolenú rýchlosť v obci, predbiehal cez odbočovací pruh, nerešpektoval svetelné signalizačné zariadenie a nedal prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov, a v konečnom dôsledku spôsobil smrť pani E. H.), pričom tiež zohľadnili ustálenú rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach. Predmetnú vec sa pokúsili riešiť mimosúdnou cestou, pričom dňa 22.10.2019 adresovali žalovanému v 2/rade Návrh na mimosúdne riešenie veci - predžalobnú výzvu, ktorá bola žalovanému v 2/ rade doručená dňa 25.10.2019. Žalovaný v 2/ rade však listami zo dňa 14.11.2019 oznámil, že požadované plnenie neposkytne. Pokiaľ ide o žalovaného v 1/ rade, tomuto nezasielali predžalobnú výzvu z dôvodu, že podľa informácie poskytnutej Obcou G. J. Y. žalovaný v 1/ rade má trvalý pobyt v Obci G. J. Y. bez súpisného čísla. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam sú žalobcovia nútení domáhať sa svojich oprávnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy touto žalobou. Žalobcovia na preukázanie svojich tvrdení v žalobe označili tieto dôkazy: Rozsudok Okresného súdu Trnava, č.k. 34T/2/20188, likvidačná správa, sobášny list, výsluch žalobcov, predžalobná výzva žalobcov zo dňa 22.10.2019, odpovede žalovaného v 2/rade zo dňa 14.11.2019, oznámenie Obce G. J. Y. zo dňa 31.07.2019

3. Žalovaný 2/ sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 06.05.2020 tak, že uplatnený nárok neuznáva v celom rozsahu, považuje ho za neodôvodnený a nepreukázaný. V podanej žalobe absentujú rozhodné skutočnosti pre uplatnenie si nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, t. j. najmä skutkové okolnosti týkajúce sa preukázania citových väzieb medzi Žalobcami a nebohou ako aj nezohľadnenie jednotlivých kritérií pri stanovení uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy. V sporovom konaní stíha Žalobcov zodpovednosť za voľbu žaloby, za jej obsah a za formuláciu žalobného petitu. Podanou žalobou Žalobcovia nevymedzili rozhodujúce skutočnosti v takom rozsahu a kvalite, ktorá umožňuje jednoznačnú individualizáciu a nezameniteľnosť skutkovej stránky predmetnej právnej veci. Aj napriek situácii, kedy legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši ani nelimituje a ponecháva ju výlučne na voľnej úvahe všeobecných súdov, je potrebné skúmať kritéria, od ktorých sa následne samotná výška nemajetkovej ujmy má odvíjať. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd ale s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalobcovia si môžu uplatniť v zásade akúkoľvek výšku, avšak musia svoj nárok dôsledne odôvodniť a preukázať. Súdna prax prijala zásadné kritéria, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Tieto kritéria sa rozdeľujú na kritéria na strane Žalobcov (tých, do ktorých práv sa zasiahlo), kedy ide najmä o Ad1/ intenzitu vzťahu žalobcu so zomrelým; Ad2/ vek zomrelého a pozostalých, ako aj existenčná závislosť na nebohej; Ad3/ morálne zadosťučinenie, a na strane pôvodcu zásahu, Žalovaného 1/, kedy je potrebné zohľadniť najmä Ad1/ postoj Žalovaného 1/ (ľútosť, náhradu škody, ospravedlnenie); Ad2/ dopad udalosti do sféry pôvodcu; Ad3/ majetkové pomery pôvodcu. Z podanej Žaloby nebola dostatočne preukázaná citová väzba vo vzťahu k uplatňovanému nároku. Žalobcovia nedokázali preukázať taký zásah do práva na súkromie, ktorý by odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peňažnej náhrady. Citová väzba, jej intenzita ako aj jej pretrhnutie je v konaní nepreukázané, a tak podľa nášho názoru nie je preukázaný nárok na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako doplnok k iným/základným inštitútom náhrady zásahu do ich osobnosti. V kontexte uvedeného, s poukazom na nové pravidlá civilného sporového procesu, Žalobcovia nedokázali osvedčiť riadne všetky skutočnosti odôvodňujúce nimi uplatňovaný nárok. Z hľadiska skutkových okolností týkajúcich sa preukázania citových väzieb medzi Žalobcami a nebohou, z ktorých Žalobcovia v predmetnom konaní vyvodzujú svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa nášho názoru nestačí iba predpoklad existencie tejto citovej väzby. Je prirodzené, že Žalobcovia žili s nebohou v spoločnej domácnosti ale pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je rozhodné a rozhodujúce najmä to, že aká bola intenzita tohto vzťahu a ako ho narušil zásah vykonaný neoprávnene treťou osobou. To je rozhodujúce pre samotnú výšku nemajetkovej ujmy. Je zrejmé, že strata rodinného príslušníka predstavuje ujmu v každom veku, avšak nesporné, že pre skúmanie intenzity citovej väzby je taktiež potrebné zohľadnenie i tohto kritéria, t. j. vek nebohej ako i Žalobcov. K ťažkým psychickým ujмам dochádza pravidelne len pri veľmi úzkych citových väzbách (inak sa spravidla predpokladá dostatočujúca psychická odolnosť, pričom taká ujma by mala byť do úvahy braná iba výnimočne v osobitných prípadoch). Okruh oprávnených subjektov nemožno automaticky odvodzovať z titulu „blízkej osoby“ / „rodinného príslušníka“, ale je potrebné skúmať blízkosť vzájomného vzťahu - úzku citovú väzbu - nie v zmysle biologického príbuzenstva, ale na základe skutočného vzťahu blízkosti medzi Žalobcami a zosnulým. Je nesporné, že súd pri náhrade nemajetkovej ujmy prihliada aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia

páchateľa za trestný čin alebo poskytnutím ospravedlnenia. Základným princípom nemajetkovej ujmy a jej odškodnenia v peniazoch je princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu a umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie pozostalých. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné sa zamerať aj na samotný dopad škodovej udalosti do psychickej sféry na strane pôvodcu zásahu, jeho postoj k samotnej dopravnej nehode, úmysel, resp. forma a miera zavinenia, trestný postih, snahu o nápravu, oľutovanie, ospravedlnenie sa. Je nesporné, že súd prihliada aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia páchatel'a za trestný čin alebo poskytnutím ospravedlnenia. Základným princípom nemajetkovej ujmy a jej odškodnenia v peniazoch, je princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie pozostalých. Finančná náhrada je až posledným spôsobom náhrady v prípadoch, ak nepostačuje morálne zadosťučinenie, ktorým je najmä ospravedlnenie alebo samotné prejednanie veci a odsúdenie osoby, ktorá zásah spôsobila. Pri nemajetkovej ujme je rozhodné dať možnosť tomu kto zasiahol do práva aby prejavil ľútosť a ospravedlnil sa, čo v konečnom dôsledku môže mať dopad aj na samotnú výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Poslaním inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy nie je získanie majetkového prospechu, ale poskytnutie zadosťučinenia rôznymi formami; náhrada v peniazoch je na mieste, pokiaľ nepostačuje ospravedlnenie, resp. iné primárne formy zadosťučinenia. Náhrada v peniazoch tvorí aj historicky len nadstavbu morálneho zadosťučinenia a v žiadnom prípade nesmie slúžiť ako majetkový prospech toho komu sa do práv zasiahlo. V kontexte uvedeného zdôrazňujeme, že súdy jednoznačne považujú aj odsúdenie pôvodcu zásahu za formu satisfakcie, ktorá sa musí prejavovať na priznanej nemajetkovej ujme, resp. jej nepriznaní ako doplnku poskytnutej satisfakcie. (Rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/441/2016, zo dňa 28.06.2017). Pre priznanie samotnej nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce pomery pôvodcu zásahu, Žalovaného 1/, ako osoby, ktorá do práv Žalobcov zasiahla a „pretrhla“ vzťah medzi Žalobcami a neobohou nezvratným zásahom. Preto je potrebné skúmať jeho osobu a najmä jeho majetkové pomery a nie pomery Žalovaného 2/ v postavení poisťovateľa. V tomto duchu sa nesie i stabilná judikatúra, ktorá prijala závery, že majetkové pomery pôvodcu zásahu je potrebné zohľadniť nie z pohľadu výšky priznanej satisfakcie, ale z pohľadu možnosti reálneho uspokojenia priznaných nárokov. Prípadná priznaná náhrada na nemajetkovú ujmu pre Žalobcov nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a nemôže byť likvidačná pre pôvodcu zásahu. Vzhľadom na tieto kritéria je potrebné prijať záver, že priznaná výška nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká a nekorešpondujúca okolnostiam prípadu. Poukázali na rozhodovaciu prax súdov v obdobných právnych veciach: Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.10.2019, sp. zn. 10Co/58/2019: usmrtenie matky pri autonehode, plnoletým dcéram priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 5.000,- Eur; Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.5.2016 sp. zn. 9Co/367/2016: usmrtenie otca/starého otca pri autonehode, dcére priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur, maloletému vnukovi priznaná suma 3.000,- Eur; Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 31.01.2019, sp. zn. 9Co/246/2018: usmrtenie otca rodiny pri autonehode, manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 11.000,- Eur, nepĺnoletým synom, žijúcim s nebohým otcom v jednej domácnosti náhrada po 7.000,- Eur; Rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 5Co/130/2019: usmrtenie matky rodiny pri autonehode, manželovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur, plnoletým synom náhrada po 3.000,- Eur; Rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 7Co/61/2018: usmrtenie matky rodiny pri autonehode, manželovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 12.000,- Eur, trom maloletým deťom náhrada po 7.000,- Eur. V konaní je absencia pasívnej vecnej legitimácie poisťovateľa/Žalovaného 2/, pretože ten nijako do práv Žalobcov nezasiahol. Cez ustanovenia zákona č. 381/2001 Zákona o povinnom zmluvnom poistení sa nemajetková ujma nenahrádza. Je nepochybné, že došlo k zásahu do osobnostných práv Žalobcov, najmä práva na rodinný život. Pri výške je potrebné zohľadniť okolnosti prípadu, ako aj skúmať pomery na strane toho, kto neoprávnené do práv zasiahol vo všetkých rovinách. A to najmä to či sa za svoj čin ospravedlnil, odsúdenie v trestnom konaní, ľútosť, a pod. V neposlednom rade aj jeho majetkové pomery. Pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy nie je rozhodné to aké sú majetkové pomery Žalovaného 2/, pretože nárok sa odvodzuje len a iba od toho kto do práv zasiahol, t.j. od Žalovaného 1/. Žalobcovia eurokonformnú interpretáciu / judikatúru zamieňajú s konaním contra legem, kedy chcú aby súd aplikoval smernice proti právnemu poriadku Slovenskej republiky. Eurokonformný výklad smerníc nesmie a nemôže prekračovať legislatívu danej členskej krajiny a nemôže byť s ňou v rozpore. Európsky súdny dvor v rozsudku C-22/12 vo veci H. E. proti V. K. a G. E., ktorý je alfou a omegou argumentácie Žalobcov v tomto konaní nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je

zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Európsky súdny dvor iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzeráť. Zásadné je, že v predmetnej otázke absentuje rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 48 Civilného sporového poriadku, ktoré jediné môže byť smerodajné pre rozhodovanie súdov nižších stupňov. V prípade absencie tohto zjednocujúceho právneho stanoviska v otázke zásadného právneho významu neexistuje žiadne rozhodnutie, ktorým by bola definitívne vyriešená táto otázka. Táto otázka nie je definitívne vyriešená a v porovnaní rozsudkov najvyššej súdnej autority prevládajú tie, v zmysle ktorých pasívna vecná legitímácia poisťovní v prípade nemajetkovej ujmy nie je daná.

4. Žalobcovia v replike zo dňa 04.09.2020 uviedli, že vyjadrenie Žalovaného v 2/rade je účelové a nezohľadňujúce tragickosť danej udalosti. Zo spisového materiálu trestného spisu, vedeného pod spis. zn. 34T/2/2018 je preukázateľné, za akých okolností ku skutku došlo. Žalovaný v 1/rade bol počas jazdy pod vplyvom alkoholu, jazdil rýchlosťou 120 km/h, nerešpektoval signál svetelného signalizačného zariadenia s červeným svetlom „stoj“, a nedal prednosť na vyznačenom priechode pre chodcov. Nielen tieto okolnosti sú tými skutkovými okolnosťami, ktoré zakladajú tak morálny, ako aj právny dôvod na uplatnenie nároku v predloženej výške. Nehovoriac o psychických následkoch, ktoré boli zanechané na Žalobcoch v 1/ až 4/rade. Je neetické a morálne nevhodné, aby Žalovaný v 2/rade spochybňoval citové väzby medzi Žalobcami a neb. pani H., bez náležitého vypočutia Žalobcov. Žiadne slová zahrnuté do podanej Žaloby nedokážu zachytiť ujmu, smútok a traumy, ktorá nastala po strate manželky a matky. Dôkazom, ktorým je možné preukázať túto nenahraditeľnú stratu a bolesť, ktorými si prešli Žalobcovia, sú ich výpovede a svedectvá o živote a vzťahu každého z nich k neb. pani H.. Tiež, tvrdenie Žalovaného v 2/rade, ktorým dáva do pozornosti akúsi „psychickú odolnosť“, ktorá sa predpokladá pri strate, je necitlivé a neetické, s poukazom na okolnosti, ktoré sprevádzali danú nehodu. Žalobcovia viedli ako rodina usporiadaný rodinný život. Nehoda zo dňa 13.7.2017 zmenila ich životy natoľko, že nemôžu žiť, ako pred nehodou. Smrť blízkej osoby, by mala byť vnímaná s rešpektom a určite nie formálne. Skutočnosti, ktoré uvádza Žalovaný v 2/rade a to, cit.: „Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy je potrebné sa zamerať aj na samotný dopad škodovej udalosti do psychickej sféry na strane pôvodcu zásahu, jeho postoj k samotnej dopravnej nehode, úmysel, resp. formu a mieru zavinenia, trestný postih, snahu o nápravu, oľutovanie, ospravedlnenie“, nepovažujeme za potrebné preukazovať, vzhľadom na už zrejmé skutočnosti, ktoré sa spájajú s osobou Žalovaného v 1/rade. Žalovaný v 1/rade prejavil ľútosť nad svojim konaním až počas trestného konania, ako aj ospravedlnenie pozostalým, nebolo bezprostredne po nehode. Navyiac, Žalovaný v 1/rade, bol pred nehodou zo dňa 13.7.2017 priestupkovo prejednávaný a to 6x, z toho 2x za závažné porušenie pravidiel cestnej premávky v zmysle § 22 ods. 1 písm. h/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov dňa 14.8.2016 a 10.4.2017, kedy ako vodič motorového vozidla prekročil rýchlosť ustanovenú v osobitnom predpise alebo prekročil rýchlosť ustanovenú dopravnou značkou alebo dopravným zariadením, za čo mu boli v blokovom konaní uložené pokuty v oboch prípadoch vo výške 150 EUR. Rovnako má v príslušnom registri evidované dva priestupky na úseku dopravy nižšej závažnosti zo dňa 25.7.2016 a 16.11.2016, kedy mu boli za prekročenie najvyššej povolenej rýchlosti a iné konanie proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky uložené dve blokové pokuty vo výške 10 EUR/ zo spis. konania 34T/2/2018/. Preto nie je zřejmé, ako by mal súd zohľadniť tieto skutočnosti v prospech Žalovaného v 1/rade, keďže sú viac v jeho neprospech ako prospech. Odvolávanie sa preto na osobu Žalovaného v 1/rade, ako na „obetu“ v danom prípade neobstojí. V neposlednom rade, Žalovaný v 2/rade rieši otázku majetkových pomerov pôvodcu zásahu, t.j. Žalovaného v 1/rade. K tejto otázke by sa mal vyjadriť sám Žalovaný v 1/rade. Nestotožňujú sa so záverom Žalovaného v 2/rade, že nie je pasívne vecne legitimovaným v danej veci. V predloženej Žalobe bola riešená otázka pasívnej legitímácie Žalovaného v 2/rade v maximálnom možnom rozsahu. Zákon č. 381/2001 Z. z. v ust. § 27a prebral právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe, vrátane prvej Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ďalej len „prvá Smernica“), druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len „druhá Smernica“) a tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len „tretia Smernica“). V súvislosti s posudzovaním otázky, či náhrada nemajetkovej ujmy mala byť pokrytá

povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.12.2015 vydané vo veci sp. zn. III. ÚS 646/2015. V tomto rozhodnutí, ktorým bola sťažnosť žalovanej odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, Ústavný súd Slovenskej republiky skonštatoval, že hoci vo veci C-22/12 súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Tento záver Ústavný súd Slovenskej republiky zopakoval i v uznesení zo dňa 17.8.2016 vydanom vo veci I. ÚS 474/2016. K tomuto ešte navyše dodal, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrady škody. Rovnaký právny názor Ústavný súd SR vyslovil aj v ďalších svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. I. ÚS 206/2015, sp. zn. III. ÚS 645/2015, sp. zn. II. ÚS 847/2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016).

5. Žalovaný 2/ v duplike zo dňa 04.11.2020 uviedol, že žalovaný 2/ nijako svoje tvrdenia nesmeruje k zníženiu tragickosti celej udalosti, ale snaží sa posudzovať ju na základe práva. Napriek tragickosti udalosti konajúci súd má povinnosť zohľadniť všetky relevantné právne predpisy ako aj súdnu prax, tak aby priznanie prípadnej náhrady nemajetkovej ujmy nebolo výsledkom len finančnej motivácie podania žaloby voči ekonomicky silnejšiemu subjektu. Vniesol námietku premlčania uplatneného nároku v celom rozsahu. Pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť viacero kritérií. Konajúci súd sa týmito kritériami musí zaoberať, k čomu ho v konečnom dôsledku smeruje aj ustanovenie čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Aj napriek situácii, kedy legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši ani nelimituje a ponecháva ju výlučne na voľnej úvahe všeobecných súdov, je potrebné skúmať kritéria, od ktorých sa následne samotná výška nemajetkovej ujmy má odvíjať. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd, ale s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalobcovia si môžu uplatniť v zásade akúkoľvek výšku, avšak musia svoj nárok dôsledne odôvodniť a preukázať. Súdna prax prijala zásadné kritéria, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Tieto kritéria sa rozdeľujú na kritéria na strane Žalobcov (tých, do ktorých práv sa zasiahlo), kedy ide najmä o Ad1/ intenzitu vzťahu žalobcu so zomrelým; Ad2/ vek zomrelého a pozostalých, ako aj existenčná závislosť na nebohej; Ad3/ morálne zadosťučinenie, a na strane pôvodcu zásahu, Žalovaného 1/, kedy je potrebné zohľadniť najmä Ad1/ postoj Žalovaného 1/ (ľútosť, náhradu škody, ospravedlnenie); Ad2/ dopad udalosti do sféry pôvodcu; Ad3/ majetkové pomery pôvodcu. Z podanej Žaloby nebola dostatočne preukázaná citová väzba vo vzťahu k uplatňovanému nároku. Žalobcovia nepochopili samotní inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy, kedy si uplatňujú náhradu za zásah do práva na ochranu osobnosti, a teda do svojho osobnostného práva avšak neodôvodňujú sumu individualizáciou ale stupňom príbuzenstva. Takáto formulácia žaloby indikuje len finančnú motiváciu jej podania a popiera individualizáciu inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy. Citová väzba, jej intenzita ako aj jej pretrhnutie je v konaní nepreukázané, a tak podľa nášho názoru nie je preukázaný nárok na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako doplnok k iným/základným inštitútom náhrady zásahu do ich osobnosti. V kontexte uvedeného, s poukazom na nové pravidlá civilného sporového procesu, Žalobcovia nedokázali osvedčiť riadne všetky skutočnosti odôvodňujúce nimi uplatňovaný nárok. Z hľadiska skutkových okolností týkajúcich sa preukázania citových väzieb medzi Žalobcami a nebohou, z ktorých Žalobcovia v predmetnom konaní vyvodzujú svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nestačí iba predpoklad existencie tejto citovej väzby a stupeň príbuzenstva. Je zrejmé, že strata rodinného príslušníka predstavuje ujmu v každom veku, avšak nesporné, že pre skúmanie intenzity citovej väzby je taktiež potrebné zohľadnenie i tohto kritéria, t. j. vek nebohej ako i Žalobcov. Je nesporné, že súd pri náhrade nemajetkovej ujmy prihliada aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia páchatel'a za trestný čin alebo poskytnutím ospravedlnenia. Základným princípom nemajetkovej ujmy a jej odškodnenia v peniazoch je princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu a umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie pozostalých. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné sa zamerať aj na samotný dopad škodovej udalosti do psychickej sféry na strane pôvodcu zásahu, jeho postoj k samotnej dopravnej nehode, úmysel, resp. forma a miera zavinenia, trestný postih, snahu o nápravu, oľutovanie,

ospravedlnenie sa. Je nesporné, že súd prihliada aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia páchatela za trestný čin alebo poskytnutím ospravedlnenia. Základným princípom nemajetkovej ujmy a jej odškodnenia v peniazoch, je princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie pozostalých. Je potrebné si uvedomiť, že osobu pôvodcu zásahu treba skúmať nie z pohľadu jeho priestupkového registra, ktorý by podľa nášho názoru ani nemal byť súčasťou tohto konania a Žalobcami bol pravdepodobne získaný z trestného spisu, ale z reálneho prežívania udalosti samotným Žalovaným 1/. Konajúci súd v civilnom konaní nemá prihliadať na priestupkový spis. Rovnako rozhodujúce sú aj majetkové pomery Žalovaného 1/, ako pôvodcu zásahu a teda jeho osoba je rozhodujúca pre to, či by bol prípadne priznanú výšku nemajetkovej ujmy schopný uhradiť. Finančná náhrada je až posledným spôsobom náhrady v prípadoch, ak nepostačuje morálne zadosťučinenie, ktorým je najmä ospravedlnenie alebo samotné prejednanie veci a odsúdenie osoby, ktorá zásah spôsobila. Náhrada v peniazoch tvorí aj historicky len nadstavbu morálneho zadosťučinenia a v žiadnom prípade nesmie slúžiť ako majetkový prospech toho komu sa do práv zasiahlo. Súdby jednoznačne považujú aj odsúdenie pôvodcu zásahu za formu satisfakcie, ktorá sa musí prejavíť na priznanej nemajetkovej ujme, resp. jej nepriznaní ako doplnku poskytnutej satisfakcie. Krajský súd v Nitre napr. judikoval: „z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa v 2. rade považuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za satisfakciu, pretože potrestanie vodiča v trestnom konaní, nepovažuje za primerané zadosťučinenie. S uvedeným sa však odvolací súd nestotožňuje. Potrestanie vodiča je tiež prostriedkom primeraného zadosťučinenia za zásah do práv na ochranu osobnosti. Skutočnosť, že žalobkyňa v 2. rade nepovažuje trest pre vodiča za dostatočný však nepostačuje na zistenie, že jej vznikla nemajetková ujma, ktorá vzhľadom na intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia vyžaduje náhradu v peniazoch.“ (Rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/441/2016, zo dňa 28.06.2017). Pre priznanie samotnej nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce pomery pôvodcu zásahu, Žalovaného 1/, ako osoby, ktorá do práv Žalobcov zasiahla a „pretrhla“ vzťah medzi Žalobcami a nebohou nezvratným zásahom. Preto je potrebné skúmať jeho osobu a najmä jeho majetkové pomery a nie pomery Žalovaného 2/ v postavení poisťovateľa. V tomto duchu sa nesie i stabilná judikatúra, ktorá prijala závery, že majetkové pomery pôvodcu zásahu je potrebné zohľadniť nie z pohľadu výšky priznanej satisfakcie, ale z pohľadu možností reálneho uspokojenia priznaných nárokov. Prípadná priznaná náhrada na nemajetkovú ujmu pre Žalobcov nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a nemôže byť likvidačná pre pôvodcu zásahu. Pokiaľ prijmeme názor Žalobcov, že nemajetková ujma je škodou a je daná pasívna vecná legitímácia Žalovaného, potom nárok uplatňovaný voči Žalovanému 2/ musí byť vyhodnotený ako uplatnenie si náhrady škody, pretože Zákon o povinnom zmluvnom poistení náhradu iných alebo obdobných nárokov nepozná - pozná len náhradu škody. Pre plynutie premlčacej doby čo do jej začatia a dĺžky má Žalovaný 2/ zato, že pre predmetnú právnu vec pri akceptovaní pasívnej vecnej legitímácie Žalovaného 2/ v konaní je rozhodujúci Zákon o povinnom zmluvnom poistení, konkrétne aplikácia ustanovenia § 15 ods. 2: „Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila“. Zákon o povinnom zmluvnom poistení jednoznačne v ustanovení § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení ustanovuje, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Primárne toto ustanovenie hovorí o škode a nie o náhrade nemajetkovej ujmy, a preto nemožno aplikovať inštitút premlčania nemajetkovej ujmy na premlčanie nemajetkovej ujmy, ktorá je pri takomto posúdení vyhodnotená ako škoda na účely Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Zákon o povinnom zmluvnom poistení nepozná náhradu nemajetkovej ujmy, ale len inštitút náhrady škody a presne ustanovuje v ustanovení § 4 čo sa nahrádza prostredníctvom jeho ustanovení. Ak konajúce súdy prijali záver, že nemajetkovú ujmu, resp. jej náhradu je možné subsumovať pod túto škodu, tak je jediný možný, správny a logický záver, že premlčanie bude v intenciách ostatných škôd nahrádzaných z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla, a to ako dvojročná doba subjektívna, tak aj trojročná, resp. desaťročná doba objektívna. S poukazom na uvedené máme zato, že nie je možné na jednej strane prijať aplikáciu Zákona o povinnom zmluvnom poistení, t. j. záver o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zároveň na strane druhej ustanovenia tohto zákona vo vzťahu k premlčaniu ignorovať. V právnom štáte je takéto konanie neudržateľné. Práve Žalobcovia odvodzujú svoj nárok cez ustanovenia Zákona o povinnom zmluvnom poistení je zrejmé, že ide v prípade nemajetkovej ujmy o škodu na účely Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Potom je potrebné k tomuto nároku ako ku škode pristúpiť a aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka vo vzťahu k premlčaniu nároku na náhradu škody. K

úmrtiu alebo došlo dňa 13.07.2017, kedy tento moment je potrebné považovať za vedomosť o výške škody a o tom, kto ju spôsobil. K riadnemu uplatneniu nároku voči Žalovanému došlo podaním žaloby dňa 20.12.2019, teda po uplynutí dvojnásobnej subjektívnej doby, ktorá uplynula dňa 13.07.2020. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na nemajetkovú ujmu voči Žalovanému, v postavení poisťovateľa, nie je možné v otázke premlčania prijať záver o aplikácii ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka.

6. K premlčaniu sa žalobcovia vyjadrili podaním zo dňa 05.05.2021 tak, že v danej veci prebiehalo trestné konanie vedené pod spis. zn. 34T/2/2018. Jeho záverom bolo uznanie V. G. za vinného. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 4.7.2018. Nemajetková ujma bola predmetom uplatneného práva v rámci trestného konania, okrem iných uplatnených nárokov, ktoré vznikli Žalobcom ako poškodeným. V zmysle ust. § 46 ods. 3 Trestného poriadku: „Ak poškodený uplatnil v trestnom konaní nárok na náhradu škody spôsobenej mu trestným činom a v tomto začatom konaní riadne pokračoval, premlčacia lehota sa zastaví a v priebehu tomto konania neplynie. Po skončení trestného stíhania, v ktorom nedošlo k uloženiu povinnosti nahradiť uplatnenú škodu a poškodený bol vyzrotený o skončení stíhania, plynutie premlčacej doby pokračuje“ / R 31/1974, R 29/1985 / „Ak v trestnom konaní nedošlo k uloženiu povinnosti nahradiť poškodenému uplatnenú náhradu škody, má poškodený možnosť uplatniť nárok na náhradu škody v občianskom súdnom konaní v premlčacej dobe, ktorej plynutie pokračovalo po skončení trestného konania“/ R 31/1974 / . V zmysle ust. § 46 ods. 4 Trestného poriadku: Návrh podľa odseku 3 nemožno podať, ak bolo o nároku už rozhodnuté v civilnom procese alebo inom príslušnom konaní. Podporne, v zmysle ust. 112 Občianskeho zákonníka: Ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia. Ak teda ku skutku došlo dňa 13.7.2017 a trestné stíhanie bolo právoplatne ukončené dňa 4.7.2018, po túto dobu bolo plynutie premlčacej doby zastavené, neplynulo. Samotný súd v trestnom konaní, vedenom pod č. 34T/2/2018 v Rozsudku, str. 9, konštatoval: „.....pretože zisťovanie podkladov potrebných pre rozhodnutie o náhrade škody v tomto smere / náhrady nemajetkovej ujmy apod. /, by zjavne presiahlo rámec potrieb trestného stíhania a neprimerane by ho predĺžilo“, preukazuje skutočnosť, že nárok bol uplatnený v trestnom konaní. Nakoľko bol teda zo strany Žalobcov dodržaný zákonný postup uplatnenia svojich nárokov, počas prebiehajúceho trestného konania nebolo zákonne prípustné uplatniť nárok aj v civilnom súdnom konaní. Svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy si uplatnili až po skončení trestného konania. Nemajetková ujmy spadá pod právnu úpravu ust. § 101 Občianskeho zákonníka: Podľa súčasne platnej právnej úpravy, možno uplatňovať nemajetkovú ujmu, ktorá je zásahom do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby, mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu a to výlučne podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu preto nie je možné uplatniť postup, ktorý uvádza Žalovaný v II/rade, a to podľa ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje právo na náhradu škody. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je tak upravené v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a nevzťahuje sa naň právna úprava upravujúca náhradu škody, ako ani postup podľa ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rovnaký právny názor vyjadril v uznesení aj Najvyšší súd SR zo dňa 17.2.2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009, kde bolo konštatované: „Počiatok plynutia všeobecnej trojnásobnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv.“ Rovnaký postup, a to uplatnenie ust. § 101 Občianskeho zákonníka možno sledovať aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR, ktorý v uznesení zo dňa 23. septembra 2013, sp. zn. IV. ÚS 542/2013 nadviazal na vyššie citované Uznesenie Najvyššieho súdu, a postupoval pri nemajetkovej ujme v zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka. Návrh Žalobcov bol podaný včas a v súlade s ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka. Ak má byť dodržaný základný princíp konania, a to právo na ochranu porušených práv a naplnený princíp právnej istoty poškodených / v tomto prípade Žalobcov/, malo by sa prihliadať aj na rozhodovaciu prax súdnych autorít, ktoré svojou činnosťou ustálili postup pri uplatňovaní práv poškodených v trestnom konaní a následne v civilnom konaní. istoty.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v 1/ až 4/ rade, oboznámením sa s nasledovnými listinami: rozsudok OS Trnava č. k. 34T/2/2018-475 zo dňa 12.02.2018, oznámenie o poistnom plnení zo dňa 01.10.2017, sobášny list, predžalobná výzva zo dňa 22.10.2019, vyzrotenie k škodovej udalosti zo dňa 11.04.2019 4x.

8. Súd nevykonával dokazovanie výsluchom svedkyne E.D. G. a O. H., keď súd nie je povinný vykonať dôkaz v prípade, že jeho prostredníctvom nemožno preukázať pre vec rozhodnú skutočnosť napríklad preto, že označený dôkaz je zjavne nespôsobilý preukázať tvrdenú skutočnosť alebo že sa týka skutočnosti, ktorá je podľa hmotného práva pre rozhodnutie bezvýznamná. V danom prípade síce nejde o dôkaz, ktorý by bol zjavne nespôsobilý preukázať intenzitu zásahu do práv žalobcov, ale súd je názoru, že pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti postačuje zistenie, že zásah bol spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 OZ. Mylný je ten názor, že pre úspech v spore a pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa musí preukazovať závažnosť vzniknutej ujmy, pretože sa nevyžaduje ani vyvolanie následkov, stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených osobnostných práv. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo (R 29/2001).

9. Z vykonane'ho dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

10. Okresný súd Trnava rozsudkom č. k. 34T 2/2018 zo dňa 12.02.2018 rozhodol, že žalovaný 1/ je vinný, že dňa 13.7.2017 v čase asi o 6.20 hod. v Y., došlo k dopravnej nehode a to tak, že po cestnej komunikácii na ulici E. smerom od ulice Š. v ľavom jazdnom pruhu určenom pre odbočenie na ulicu N. jazdil žalovaný v 1/ rade pod vplyvom alkoholu, neprimeranou rýchlosťou viedol motorové vozidlo EČV: Y., kde v nadväznosti na uskutočňovanie obiehacieho manévru spočívajúceho v preradení sa do pravého jazdného pruhu určeného pre jazdu ďalej rovno smerom na H. ulicu po dodatočnej akcelerácii bezprostredne pred križovatkou s ulicou N. dosahujúc rýchlosť 120 km/h nerešpektoval signál svetelného signalizačného zariadenia s červeným svetlom „stoj“ a ignorujúc situáciu v cestnej premávke vošiel do križovatky, kde na riadnom a riadne vyznačenom priechode pre chodcov prednou pravou časťou vozidla sprava z boku narazil do tadiaľ prechádzajúcej chodkyne E. H., ktorá v priamej príčinnej súvislosti s uvedeným nárazom utrpela ťažkú polytraumu rezultujúcu do zlyhania všetkých funkcií jej organizmu, t.j. centrálného nervového systému, obehovej sústavy, srdca a iných orgánov pri rozvíjajúcom sa úrazovom šoku s devastačným rozmliaždením až rozdrvením viacerých orgánov a mnohopočetnými zlomeninami skeletu lebky, trupu a končatín, teda spôsobil jej zranenia nezlučiteľné so životom. Žalovaný v 1/ rade bol rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 34T 2/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 4.7.2018, uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a 6 mesiacov a trest zákazu činnosť viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie.

11. Z odôvodnenia rozhodnutia okrem iného vyplýva, že žalovaný 1/ po zákonom poučení na hlavnom pojednávaní tiež uviedol, že sa ospravedlňuje rodine poškodenej a vyjadruje jej úprimnú sústrasť. Nevie si ani predstaviť, aké to musí byť pre nich ťažké. Bude mať do konca života pred očami, ako tej žene zobral život. Vie, že sa to nedá nikdy ničím odpustiť, ani odčiniť, ale nikdy nechcel nikomu ublížiť. Keby to môže vrátiť, spraví všetko preto, aby neprišiel nevinný človek o život. Naozaj toho veľmi ľutuje a mrzí ho čo sa stalo. Na margo tohto vyjadrenia predložil súdu i list adresovaný rodine poškodenej, z ktorého vyplýva, že sa ospravedlňuje za to, že list píše až po dlhšom čase, no nemal sil a odvahu im napísať. Vyjadril v ňom ospravedlnenie a ľútosť za to, čo svojim nedbanlivostným správaním rodine poškodenej spôsobil.

12. Ďalej z odôvodnenia vyplýva, že v danom prípade však súd v rámci posudzovania skutočností relevantných pre zhodnotenie druhu a výšky trestu u obžalovaného zohľadňoval najmä okolnosti prípadu, ktoré nie že by boli okolnosťami, ktoré sú spôsobilé na použitie nižšej trestnej sadzby, ale práve naopak, sú to okolnosti, ktoré v danom prípade obžalovanému ako také priťažujú. Zo špecifických okolností prípadu je zrejmé, že obžalovaný bol v danom čase pod značným vplyvom alkoholu, a to v stave viac ako dvojnásobne prekračujúcej hladinu alkoholu, ktorý podľa súčasných lekárskech poznatkov preukázateľne vylučuje spôsobilosť viesť motorové vozidlo, čo malo podľa všetkého za následok porušenie aj ďalších predpisov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky závažným spôsobom. Obžalovaný po tom, čo sa predchádzajúcu noc nadmernou konzumáciou alkoholu dostal do stavu ťažkej opitosti, si skoro ráno bez ďalšieho rozmyslu sadol za volant motorového vozidla, pričom svojou riskantnou a bezohľadnou jazdou spôsobil fatálne následky. Obvinený napriek svojim šoférskym skúsenostiam a profesii taxikára, absolútne nebol schopný vyhodnotiť riziko, ktoré pre ostatných účastníkov cestnej premávky v takomto rozpolžení predstavoval a súčasne nezohľadnil ani

skutočnosti, že alkohol pri vedení motorového vozidla je absolútne, neprípustný. Rovnako je zistiteľné, že obžalovaný pri vedení motorového vozidla v tomto vylučujúcom stave nereagoval ani na svetelné signalizačné zariadenia v čase vjazdu do križovatky, pričom obrovskou rýchlosťou, ktorú v danom čase s vozidlom dosahoval nestačil reagovať ani prítomnosť chodkyne na riadne vyznačenom a riadenom priechode pre chodcov až do okamihu samotného nárazu, jeho neschopnosť vnímať realitu a následky v danom čase naznačuje i fakt, keď s brzdením vozidla začal obžalovaný až niekoľko desiatok metrov za miestom zrážky. Z toho je zrejmé, že účinky veľkého množstva alkoholu v krvi obžalovaného boli jednoznačne príčinou jednak porušovania značného množstva predpisov potrebných pre správne vedenie motorového vozidla v cestnej premávke, ale aj príčinou samotných smrteľných následkov. Obžalovaný týmto nedbanlivostným konaním preukázateľne naplnil všetky obligatórne znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty daného prečinu, ako i okolností podmieňujúcich použitie vyššej trestnej sadzby. Obžalovaný totiž nielenže vykonával predmetnú činnosť v stave vylučujúcom spôsobilosť viesť motorové vozidlo, keďže dychová skúška vykonaná po dopravnej nehode vykazovala pozitívny výsledok na úrovni 2,10 ‰, spôsobil inému z nedbanlivosti smrť (§ 149 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona), no svojím konaním porušil dôležité povinnosti uložené mu zákonom č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, nerešpektovanie ktorých podstatným spôsobom zvyšovalo riziko porušenia záujmov chránených Trestným zákonom a v konečnom dôsledku zohrávalo v skutkovom deji posudzovaného prípadu významnú úlohu podstatné prekročenie najvyššej povolenej rýchlosti o viac ako dvojnásobok povoleného limitu v obci (120 km/h), predchádzanie cez odbočovací pruh, nerešpektovanie svetelného signalizačného zariadenia „stoj“ a nedanie prednosti chodcovi, ktorú vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov (§ 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona).

13. Zomrelá E. H. bola manželkou žalobcu v 1/ rade a matkou žalobcov v 2/ až 4/ rade.

14. Žalobca 1/ na pojednávaní uviedol, že sa brali XX.XX.XXXX. Boli spolu 40 rokov. Vždy si boli blízki. Ťažko sa mu to znáša. Chodili do práce, išli aj na dovolenku. Vychovali tri deti. Nie je dňa, kedy by na ňu nemyslel, veľmi mu chýba. Bola dobrosrdečná, obľúbená. Pracovala ako administratívna pracovníčka. Jeden bez druhého nikdy neboli. Bol nervózny keď bola dlho v práci. Po práci spolu trávili čas, večera, porozprávali sa, keď bol čas, tak niekam išli. On ju každý deň chystal do roboty, robil jej desiaty. Mal ísť k zubárovi. Volali mu policajti, odviezli ho domov, potom mu to povedali. Bol vo veľkom šoku. Zmenil sa mu život o 200%. Pokazil sa mu celý život. Deti nemajú matku a on manželku. Bolo to ťažké, ale museli to zvládnuť. Vinník nehody sa neospravedlnil. Mal v schránke papier, myslí si, že to bola vinnikova mama, ktorá sa za neho ospravedlňovala. S manželkou si plánovali, že si prerobia byt. Deti to znášali ťažko. Žili v spoločnej domácnosti. Ťažko sa mu s tým vyrovnáva, musí chodiť do práce, treba platiť účty. Sledoval trestné konanie so žalovaným 1/, chodil na pojednávanie. Bol aj na vyhlásení rozsudku. Nespomína si na ospravedlnenie žalovaného 1/ na hlavnom pojednávaní. Sú to 4 roky. Pokiaľ ide o ten list, myslí si, že to bola jeho mama, pretože pozná ženské a mužské písmo, jeho písmo nikdy nevidel, ale myslí si, že jeho mama bola aj na pohrebe. Za to čo spravil, by mal sedieť aspoň 20 rokov. Bol pod vplyvom alkoholu, v rýchlosti 120km/hod. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, za to, čo sa stalo manželke, je to aj málo. Vyššiu sumu nežiada, lebo by ju nedostal. Chcel vyhľadať psychologickú pomoc, ale má niečo za sebou, je silný.

15. Žalobca 2/ na pojednávaní uviedol, že je prvorodený, keď sa narodili súrodenci, mal za nich zodpovednosť. Mali dobré zážitky. Mama sa mu vždy venovala po škole. Víkendy trávili s rodičmi, chodili aj na prázdniny starým rodičom. Mamu vnímal, že bola dobrosrdečná, mala 4 sestry, keď sa jej sestra rozvádza, jej synov zobrala k nim, oprala im veci, starala sa aj o babku a dedka. Bola veľmi starostlivá. Pamätá si, že v deň nehody bol po nočnej, drial, počul výkrik tatina. Mal strach vyjsť z izby, volal susedovi, že sa niečo stalo. Bol v šoku. Prácu nezvládal, prestal chodiť do práce aj dva týždne, na základe som toho mal výpoveď dohodou. Nezvládal to po psychickej stránke, prišiel tým o prácu. Bývať doma nemohol, v decembri zomrela babka potom dedko, bolo toho moc. Susedovci mu to stále hovorili, boli toho svedkovia, bolo to pri ich dome. Mal priateľku, išiel bývať k nej, nemohol byť doma, bolo toho na neho moc, spomienky nezvládal. Keď býval u nej, prišiel na iné myšlienky. V decembri 2017 sa mu stala nehoda a zostal na invalidnom. Situácia pred a potom sa nedá opísať, bolo to strašné. Atmosféra potom bola strašná, tie spomienky. 4 dni nemohol vstať, stále sa mu to premietalo, ako sa môže niečo také stať. Pokiaľ ide o odsúdenie, je to málo rokov, nepozná paragrafy. Jemu sa dotýčný neospravedlnil, on bol v nemocnici, myslí si, že by to mohol spraviť ako normálny človek. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej

ujmy, aj vzhľadom k tomu čo spravil a ako to spravil a čo im zobral, po psychickej a ľudskej stránke, je to aj málo. Mohol žiadať aj viac, ale je to málo. Netreba si nárokovať viac, je to zbytočné.

16. Žalobca 3/ na pojednávaní uviedol, že mal vynikajúci vzťah s matkou, pracoval s ňou vo firme. Dokázala mu vo všetkom poradiť. Bola dobrosrdečná, bola pracovitá, posielal ju z práce domov. Keď bol menší, chodili na výlety. Cez víkendy chodili na záhradu k babke. Ona cez víkend odpočívala. Rozumeli si všetci. V tom čase býval s rodičmi. Mal rannú, išiel na 6 hodinu, mama chodila na 7 hodinu. O pol 8 sa jej snažil dovolať, nezdvihala, myslel si, či nešla k zubárovi, potom mu otec pred 8 volal, ale mal veľa práce a zdvihol to až na 4-tý krát. Rozplakal sa, rýchlo sa prezliekol, išiel za vedúcim a domov. Videl ešte odstránené auto z nehody. Išiel za otcom, policajt mu povedal čo sa stalo. Prišli policajti, povedali čo sa bude diať. Bolo to strašné. Prvú a druhú noc nespál, prvý týždeň bol náročný. Vybavovala sa kremácia, pohreb. Mal týždeň dovolenku, aby sa dal dokopy. Potom sa musel vrátiť do práce na novú pozíciu, trvá to doteraz, na mamu si spomína každý deň. Všetko si nechával pre seba, snažil sa pohnúť ďalej, chodiť do práce. Atmosféra prvý mesiac v rodine bola ťažká, hlavne sa s tým vyrovnáť, je ťažké sa o tom rozprávať a nastaviť do života, aby neprišiel o prácu. Museli fungovať ako rodina. Mali rovnaký vzťah ako ostatní súrodenci, ale pracovali spolu, takže boli v intenzívnejšom kontakte. Rozsudky by mohli byť prísnejšie a tvrdšie. Vinník sa ospravedlnil, ale jemu to nestačí.

17. Žalobkyňa 4/ na pojednávaní uviedla, že mala s maminou dobrý harmonický kamarátsky vzťah. Bola starostlivá, vždy tu pre nich bola, obetovala sa. Bola nenahraditeľná, varila im aj dve jedlá. Mala nákazlivý smiech, bola pozitívna, cítila sa pri nej bezpečne. Je najmladšia, keď bola mladšia, chodievali k babke na záhradu, do zoo, do múzeí a kaštieľov, na prehliadky. Bola zábavná, organizovala oslavy. V sobotu raňajkovali, upratovali. V deň nehody počula, že otec prišiel s dvomi pánmi, potom jej povedali, že mamu zrazilo auto, u nás, detaily nehody mali byť predmetom vyšetrovania, bola v šoku niekoľko dní. Nejedla, nespala. Nechcela tomu veriť, že sa to stalo, zmenilo ich to všetkých, po citovej stránke, prácu nemá, ani v čase nehody ju nemala, ani potom. Nebola schopná pracovať, uzavrela sa, už nie je taká spoločenská. Odsúdenie je podľa nej málo, na súde nebola, tlmočili jej, že sa ospravedlnil, asi mu to niekto poradil, nemyslí si, že by mu to bolo ľúto. Ak by žiadali viac, toľko by nedostali. Psychologickú pomoc nevyhľadala.

18. Žalovaný 1/ na pojednávaní uviedol, že chápe žalobu zo strany žalobcov, ale suma je pre ňo nereálna zaplatiť, teraz je nezamestnaný. Keď sa zamestná, tak bude ochotný splácať nejakú časť, každý mesiac. Nemá prácu, je ťažké sa zamestnať. Od 20 rokov bol vo výkone trestu. Bol tam 3 roky a 5 mesiacov. Má záznam v registri trestov. Predtým bol tesne po škole, pracoval brigádne u kamaráta v taxi službe. Do výkonu trestu nastúpil 11.07.2018, predtým bol vo väzbe odo dňa nehody. Naozaj ho to mrzí čo sa stalo, keby to mohol zmeniť, určite by to spravil. Chápe, že ho rodina nenávidí, nevie, prečo si myslia, že ho to nemrzí, že mu to iba poradili, že by ho to malo mrziť. Ten list, čo napísal žalobcovi, písal on. Bolo to približne dva mesiace po nehode, písal to z výkonu väzby. Vo výkone väzby dávajú pečiatku na obálky. Či písala list jeho mama nevie, ale tento konkrétny písal on. Dostal doživotný zákaz viesť motorové vozidlo. K tomu skutku chcel uviesť, že sa chce ospravedlniť. Je to nič, vzhľadom k tomu, čo spravil. Nikdy nechcel nikomu ublížiť, ale už to nijako nezmení. Veľmi ho to mrzí, dúfa, že to raz bude môcť a bude schopný to sčasti odčiniť. V novembri 2020 ho prepustili, hľadá si prácu v oblasti gastronómie, doteraz sa mu nepodarilo nájsť prácu. S výškou nemôže súhlasiť, pretože toľko peňazí nebude mať nikdy. Nie je živnostník, nie je evidovaný na úrade práce. S odvodmi mu pomáha matka, financuje všetky výdavky, stravu, bývanie. Svoj život vníma inak, to čom spravil, už nevráti nikdy. Okolie ho vníma úplne inak, negatívne, takisto rodina. Priateľov čo mal, už nemá, ani sa im nediví. Myslí stále na to, vie, že s tým nikdy nič nespraví. Nevie to popísať. Určite sa jeho život zmenil, ale môže si za to sám.

19. Podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.

20. Podľa čl.19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

21. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

22. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

23. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

24. Podľa §13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

25. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premčániť, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premčania dovola, nemožno premčanie právo veriteľovi priznať.

26. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

27. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premčacia doba za rok po poistnej udalosti.

28. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

29. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prepravy.

30. Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového pravidla, ako aj prevádzateľ plavidla.

31. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

32. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

33. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

34. Podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

35. Hodnotením skutkového stavu veci dospel súd k právnemu záveru, že žaloba je podaná dohodne sčasti.

36. Žalobcovia 1/ až 4/ predmetom konania urobili nárok o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla usmrtením najbližšieho príbuzného, keď doslo k hrubému zásahu do ich práva na súkromný a riadny rodinný život.

37. V priebehu konania žalovaný 2/ uplatnil námietku premčania na roku žalobcov 1/ až 4/.

38. Premčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvyšovanie istoty v právnych vzťahoch. Premčanie právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Dohodne uplatnenie námietky premčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nemožno oprávnenej osobe právo (na rok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní uplatnenú námietku premčania.

39. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotlivého práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby.

40. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premčacej doby u náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy doslo k neoprávnenej zásahu objektívne spôsobiteľne porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premčacia doba

zací na plynu tí dnóm nasledujú cim po dni, kedy doslo k neoprávnene mu zasahu do osobnostný ch práv (vid' rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 2Cdo 194/2011 zo dn'a 27.11.2012).

41. V prejedná vanej veci zasah do práv žalobcu 1/ nastal momentom smrti jeho manželky a u žalobcov 2/ až 4/ momentom smrti ich matky, teda dn'a 13.07.2017. Žalobcovia mohli síce svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch aj voči poisťovateľovi vykonať prvý krát 14.07.2017, no v zmysle § 104 Občianskeho zákonníka premlčacia doba začala plynúť až 13.07.2018. Od tohto dn'a začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dn'a 13.07.2021. Žalobcovia žalobný návrh na su de podali dn'a 23.12.2019, teda v rámci plynutia premlčacej doby. Uplatnenie námietky premlčania nebolo dovodne .

42. Žalovaný 2/ navyše namietal, že v jeho prípade má ísť o dvojročnú premlčaciu dobu, no aj v takom prípade by premlčacia doba uplynula dn'a 13.07.2020 a žaloba tak bola podaná včas.

43. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zasahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj su kromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na su kromie a rodinný život. Zákon nedefinuje pojem zasah, ani nepoda va výpočet jeho konkre tných foriem. Je ní m vs ak tak aktívne ako aj pasívne konanie, ktoré má v zá kone uvedene znaky. Týmito znakmi su predovšetkým neoprávnenosť zasahu a jeho objektívna spo sobilosť negatívne dopadnúť na chránene osobnostne práva fyzickej osoby. Medzi neoprávnene m zasahom a poskodeni m (ohrozeni m) niekto re ho z osobnostný ch práv musí byt vzt'ah pri c' innej su vislosti. Ak urcite konanie vykazuje zákonne znaky zasahu do chránený ch osobnostný ch práv, má fyzická osoba právo využit' prostriedky ochrany osobnosti, ktoré su uvedene v ustanoveni § 13 Občianskeho zákonníka. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právného vzt'ahu nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnene ych zasahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zasahov, poskytnúť primerane zadost'uc' inenie alebo náhradu nemajetkovej ujmy, je fyzická alebo právnická osoba.

44. Podľa § 853 Občianskeho zákonníka plati, že občianskoprávne vzt'ahy, pokiaľ nie su osobitne upravene ani týmto ani iným zákonom, sa spravuju ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravuju vzt'ahy obsahom aj účelom im najbližšie. V tomto ustanoveni Občianskeho zákonníka je upravena analógia. Analógia legis sa pouz'íva ako forma aplikácie zá kona teda vtedy, keď treba riesiť otazku, riesenie ktorej nie je síce v zá kone upravene, ale ten istý zákon upravuje riesenie podobne ho prípadu. Vycha dza sa pritom z predpokladu, že zákonodarca by podľa rovnaký ch zásad upravil aj dany prípad.

45. Ak podľa okolnosti konkre tneho prípadu, zodpovedá poskodene mu za škodu spo sobenu preva dzkou motorove ho vozidla preva dzkovateľ vozidla, potom za pouz'itia analógie (§ 853 Občianskeho zákonníka) zodpovedá tento preva dzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spo sobenu na chránený ch osobnostný ch právo ch fyzickej osoby (vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3Cdo 228/2012).

46. Analogicke pouz'itie ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka sa vs ak vo vyššie uvedenom zmysle uplatni len pri urceni osoby, zodpovednej za zasah do osobnostný ch práv fyzickej osoby, vyvolany osobitnou povahou preva dzky dopravne ho prostriedku. Pri sku maní predpokladov zodpovednosti za zasah do osobnostný ch práv sa postupuje podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka.

47. Občiansky zákonník nevymedzuje pojem preva dzkovateľ motorove ho vozidla. Je to pojem šírsi ako vlastník. Podľa § 2 pí sm. j/ zák. č. 381/2001 Z. z. preva dzkovateľom motorove ho vozidla je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorový m vozidlom. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu uverejnene ho v zbierke sú dny ch rozhodnutí R 55/1971 preva dzkovateľom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s dopravným prostriedkom ako takým, t. j. kto ho organizovane uz'íva.

48. V čase, a to dňa 13.07.2017 bol žalovaný 1/, prevádzkovateľom motorového vozidla EČV: Y.. S poukazom na uvedené skutočnosti splnil faktické, resp. i právne možnosti dispozície s vozidlom, bol jeho prevádzkovateľom, teda osobou oprávnenou na trvalú prevádzku motorového vozidla.

49. Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, dňa 13.7.2017 v čase asi o 6.20 hod. v Y., došlo k dopravnej nehode a to tak, že po cestnej komunikácii na ulici E. smerom od ulice Š. v ľavom jazdnom pruhu určenom pre odbočenie na ulicu N. jazdil žalovaný v 1/ rade pod vplyvom alkoholu, neprimeranou rýchlosťou viedol motorové vozidlo EČV: Y., kde v nadväznosti na uskutočňovanie obiehacieho manévru spočívajúceho v preradení sa do pravého jazdného pruhu určeného pre jazdu ďalej rovno smerom na H. ulicu po dodatočnej akcelerácii bezprostredne pred križovatkou s ulicou N. dosahujúc rýchlosť 120 km/h nerešpektoval signál svetelného signalizačného zariadenia s červeným svetlom „stoj“ a ignorujúc situáciu v cestnej premávke vošiel do križovatky, kde na riadnom a riadne vyznačenom priechode pre chodcov prednou pravou časťou vozidla sprava z boku narazil do tadiaľ prechádzajúcej chodkyne E. H., ktorá v priamej príčinnej súvislosti s uvedeným nárazom utrpela ťažkú polytraumu rezultujúcu do zlyhania všetkých funkcií jej organizmu, t.j. centrálného nervového systému, obehovej sústavy, srdca a iných orgánov pri rozvíjajúcom sa úrazovom šoku s devastačným rozmliaždením až rozdrvením viacerých orgánov a mnohopočetnými zlomeninami skeletu lebky, trupu a končatín, teda spôsobil zranenia nezlučiteľné so životom a bol uznatý vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, keď inému z nedbanlivosti spôsobil smrť porušením dolezitej povinnosti uloženej mu zákonom.

50. Súd je v občianskom súdnom konaní viazaný tým, z čoho bol spačchaný prečin, a kto ho spačchal. Z výroku o vine vychádza ako z celku a berie do úvahy jeho právu a skutkovú časť s tým, z čoho rieši naplnenie skutkovej časti prečinu konkrétnym konaním pačchatel'a.

51. Pre účely trestného konania boli významnými skutočnosťami uvedené v bode 12 rozsudku, ktoré sú významné aj z hľadiska občianskoprávného.

52. Súd riešil otázku, či smrť rodinného príslušníka fyzických osôb pri dopravnej nehode, ktorú tento rodinný príslušník a ani fyzické osoby nezavinili, je neoprávneným zásahom do práva fyzických osôb na súkromný a rodinný život. Podstata súkromného, rodinného života pritom spočíva aj v oprávnení fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na citových väzboch.

53. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr: 1/ 4Cdo 168/2009, podľa ktorého zásah, ktorý bol spôsobený usmrtením blízkeho rodinného príslušníka pri dopravnej nehode, je neoprávneným zásahom do práva na súkromie a rodinný život, 2/ 5Cdo 265/2009, podľa ktorého ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, možno porušením práva na život jednej z nich dojsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Taky'mto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život možno byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňovať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inu ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dojde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostala osoba možno utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konsťatoval, z čoho zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, na sledkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, 3/ 3Cdo 228/2012, podľa ktorého smrť rodinných príslušníkov fyzickej osoby pri dopravnej nehode, ktorú tieto rodinní príslušníci, a ani fyzická osoba nezavinili, je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život.

54. Uvedené rozhodnutia tiež potvrdzujú, z čoho sa uplatňuje ako jednotný názor ten, podľa ktorého právo na súkromie a rodinný život sú chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, a konanie, ktoré spôsobilo násilné prerušenie väzieb členov rodinného vzťahu stratou blízkej osoby, je konaním, ktoré nesie znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv v pozostalých členov rodiny.

55. Z výsledkov vykonaneho dokazovania, a to z výsluchov žalobcov 1/ až 4/ vyplýva, že medzi žalobcami 1/ až 4 a zomrelou E. H. existovali sociálne, morálne, citové vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života.

56. Žalobca s manželkou ako partneri mali usporiadaný vzťah, spoločne trávili voľné chvíle, zžili primeraným spoločenským životom. Teslili sa zo svojich detí, pomáhali im, plánovali rekonštrukciu svojej domovej nehnuteľnosti. Ich vzťah sa vyznačoval vysokou mierou vzájomnej naviazanosti a spolupatričnosti.

57. Žalobca 1/ na pojednávaní uviedol, že boli spolu 40 rokov. Vždy si boli blízki. Ťažko sa mu to znáša. Chodili do práce, išli aj na dovolenku. Vychovali tri deti. Nie je dňa, kedy by na ňu nemyslel, veľmi mu chýba. Bola dobrosrdečná, obľúbená. Jeden bez druhého nikdy neboli. Bol nervózny keď bola dlho v práci. Po práci spolu trávili čas, večera, porozprávali sa, keď bol čas, tak niekam išli. On ju každý deň chystal do roboty, robil jej desiaty. Bol vo veľkom šoku. Zmenil sa mu život o 200%. Pokazil sa mu celý život. Deti nemajú matku a on manželku. Bolo to ťažké, ale museli to zvládnuť. S manželkou si plánovali, že si prerobia byt. Deti to znášali ťažko. Žili v spoločnej domácnosti. Ťažko sa mu s tým vyrovnáva. Žalobca 2/ na pojednávaní uviedol, že mali dobré zážitky. Mama sa mu vždy venovala po škole. Víkendy trávili s rodičmi, chodili aj na prázdniny starým rodičom. Atmosféra potom bola strašná. Žalobca 3/ mal vynikajúci vzťah s matkou, dokázala mu vo všetkom poradiť, chodili na výlety, na mamu si spomína každý deň. Žalobkyňa 4/ mala s matkou dobrý harmonický kamarátsky vzťah. Bola starostlivá, vždy tu pre nich bola, obetovala sa. Bola nenahraditeľná, zmenilo ich to všetkých, po citovej stránke, uzavrela sa, už nie je taká spoločenská.

58. Ako to už bolo uvedené, spoločne trávili voľné chvíle, a venovali sa spoločným aktivitám, trávili spolu voľný čas, chodili aj na dovolenky, výlety, kultúrne podujatia, na rodinné stretnutia.

59. Smrť blízkeho prináša množstvo zložitých prezívání. Každá osobnosť je individuálna a situácie prezíva svojím spôsobom. Strata manželky žalobcu, ktorý v tom čase mal 58 rokov, zasiahla výrazným spôsobom. Islo o nečakané tragické úmrtie, na ktoré bezprostredne reagoval emocionálnym šokom, ktorý je prejavom utrpenia, s následným útlmom. V ďalšom období vnímal, že mal pokazený celý život, vždy si boli blízki, nie je dňa, kedy by na ňu nemyslel, veľmi mu chýba. Jeden bez druhého nikdy neboli. Ťažko sa mu s tým vyrovnáva, chcel vyhľadať psychologickú pomoc, ktorú napokon nevyhľadal. Jeho život sa stratou tejto blízkej osoby raz navždy definitívne zmenil. Ukončili sa mu príležitosti hovoriť s ňou, mať spoločne zážitky, byť v blízkosti milovanej osoby. Každý človek zvláda smútok, resp. sa ho snaží zvládnuť, zo straty rodinného príslušníka, inak. U žalobcu 1/ je stále prítomný, udržiava sa u neho vyššia intenzita emocionálneho sprievodu smútenia, počas výsluchu na súde sprevádzaná plačom a neschopnosťou hovoriť o traumatizujúcom prežitku.

60. Žalovaný 1/ je pasívne legitimovaný subjektom v konaní, zodpovedným za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu 1, ktorý bol vyvolaný osobitou povahou prevažky motorového vozidla, ktoré v čase predmetnej dopravnej nehody viedol. Následkom tohto neoprávneného zásahu bolo usmrtenie pani E. H.. Tento zásah bol spôsobily vyvolať nemajetkovú ujmu u žalobcu 1/, ktorá spočívala v porušení jeho práva na ochranu súkromia, rodinného, manželského života. Medzi uvedeným neoprávneným zásahom a dotknutím osobnostnej sféry žalobcu 1/ je i bezprostredný vzťah príčiny a následku.

61. Hoci žalovaný namietal, že žalobcovia nepreukázali existenciu citovej väzby, súd konštatuje že pri ochrane osobnosti postačuje spôsobilosť zásahu a nie je rozhodujúce, do akej miery tento zásah skutočne nastal. Uvedené však môže mať vplyv na spôsob odškodnenia, či výšku nemajetkovej ujmy v prípade, že morálna satisfakcia je nepostačujúca.

62. Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv: a/ návrh na upustenie od neoprávnených zásahov, b/ návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov, c/ návrh na poskytnutie primeraného zadosťučnenia.

63. Žiadna forma morálneho zadosťučnenia podľa § 13 ods. 1, posledná časť vety Občianskeho zákonníka, ani trestná sankcia nepostačujú na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená

vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcu 1/, ktorého právo na ochranu osobnosti bolo neoprávneným zásahom porušené s neodstraniteľnými následkami. Upustenie od neoprávnených zásahov, či odstránenie uskutočnených zásahov neprichádzajú do úvahy, keď ide o nezvratnú udalosť, isté zadosťučinenie môže predstavovať trestné odsúdenie, či ospravedlnenie žalovaného 1/, no v žiadnom prípade nemôže ísť o primerané zadosťučinenie.

64. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritéria, a to za väznosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Podľa súdnej praxe musia byť zistené okolnosti na strane postihnutej osoby, ale aj pasívne legitimovaného subjektu.

65. Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, následky neoprávneného zásahu sú u žalobcu 1/ trvale a neodstrániteľné, smrťou manžielky navždy stratil možnosť rodinného, manželského súkromného života s ňou. Predstavoval pre ňu jednu z najbližších osôb, jej smrť má za následok zánik manželstva, ktoré je významnou kategóriou v spoločnosti, zhoršenie kvality jeho života vo sfére citovej, hmotnej, sociálnych väzbaťch. Stratil dolezitú oporu vo všetkých oblastiach svojho ďalšieho života.

66. Pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, išlo o zavinené protiprávne konanie, nedbanlivostného charakteru. Nebolo jeho úmyslom spôsobiť vzniknutý následok, a to u mŕtie pani E. H.. No je nutné prihliadnúť k mimoriadne závažným okolnostiam na strane žalovaného 1/ a to nerešpektovanie súčasne viacerých povinností v cestnej premávke, a to prekročenie najvyššej povolenej rýchlosti o viac ako dvojnásobok, nerešpektovanie značenia „stoj“ a množstvo alkoholu v krvi (2,1 ‰), ktoré, ako to skonštatoval aj trestný súd, viedlo k tomu, že žalovaný 1/ začal brzdiť až niekoľko desiatok metrov po zrážke. Išlo teda o mimoriadne neohľadupnú, agresívnu jazdu. Za rozhodujúce považoval, že došlo k strate najväčšej, a to k strate života, čím sa zasiahlo i do súkromného, manželského života žalobcu 1/. Súd zohľadnil uvedené skutočnosti pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy a priznal žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 30.000,- eur.

67. Z výsledkov vykonaného dokazovania, a to z výsluchov strany žalobcov, mal súd za preukázané, že počas života pani Heleny Koháryovej mal s ňou žalobca 2/ vytvorený dobrý vzťah, ktorý sa vyvíjal od detstva. V čase jej smrti mal formu vzťahu dvoch dospelých osôb, a aj keď žalobca 2/ bol v úlohe syna, zo strany matky vnímal podporu, pochopenie a emocionálnu a citovú blízkosť, za újem o jeho osobu. Rovnako zo strany žalobcu 2/ k matke bola vo vzťahu citová a emocionálna blízkosť. Uroveň a kvalita tohto vzťahu svedčila o blízkom, úprimnom, plnohodnotnom vzťahu rodiča a dospelého dieťaťa. Následkom náhlejšej straty matky bezprostredne po nehode prežíval výrazný citový otras, ktorý bol zhoršený tým, že videl ťažké citové následky tejto udalosti vo svojich spomienkach, v dôsledku ktorých sa aj odsťahoval, aby prišiel na iné myšlienky. Pociťoval smútok, i s ňou, z ktorého sa dostával postupne aj s pomocou zmeny prostredia, doterajšieho bydliska, v ktorom bola atmosféra po nehode strašná, v dôsledku udalosti mal dokonca prísť aj o prácu. Aktuálne uvedomovanie straty otca je stále prítomné s pocitmi nedostatočnej satisfakcie v podobe trestného odsúdenia žalovaného 1/, či absencie ospravedlnenia.

68. Takisto vzťah žalobcu 3/ s matkou vykazoval známky blízkého, doverného vzťahu s prirodzenou citovou, emocionálnou a osobnostnou blízkosťou matky a syna k sebe navzájom. V čase smrti matky vykazoval výsňiu úroveň, keď spolu trávili čas okrem domu navyše aj v práci. V tom čase býval s rodičmi, trvá to doteraz, na mamu si spomína každý deň, je ťažké sa o tom rozprávať. Ospravedlnenie vinníka nepostačuje.

69. Napokon žalobkyňa 4/ mala ako dcéra s matkou dobrý harmonický kamarátsky vzťah. Bola starostlivá, vždy tu pre nich bola, obetovala sa. Bola nenahraditeľná, cítila sa pri nej bezpečne. Zmenilo ich to všetkých po citovej stránke, uzavrela sa, už nie je taká spoločenská. Odsúdenie podľa nej nepostačuje.

70. Žalovaný v 1/ rade je pasívne legitimovaný subjektom v konaní, zodpovedným za neoprávnený zásah do osobnostných práv aj žalobcov 2/ až 4/, ktorý bol vyvolaný osobitou povahou prevaádzky motorového vozidla, ktoré v čase predmetnej dopravnej nehody viedol žalovaný 1/. Následkom tohto neoprávneného zásahu bolo usmrtenie pani E. H.. Tento zásah bol spôsobily vyvolať nemajetkovú

ujmu žalobcov 2/ až 4/ ako detí, ktorá spocívala v porušení ich práva na ochranu súkromia, rodinného života. Medzi uvedeným neoprávneným zásahom a dotknutím osobnostnej sféry žalobcov 2/ až 4/ je i bezprostredný vzťah príčiny a následku.

71. Zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov 2/ až 4/ nie je možné odstrániť morálnou satisfakciou, teda odsúdením žalovaného 1/ v trestnom konaní. Ako to už bolo uvedené, smrť blízkej osoby prináša množstvo zložitých prezívanií. Islo o náhle tragicke úmrtie matky. V tejto súvislosti prezívali citový otras, resp. psychickú krízu. Stratu matky si stále uvedomujú, smútok za ňou si museli prežiť, bolo to vnútorné ťažké a náročné. Následky neoprávneného zásahu do osobnosti žalobcov 2/ až 4/ sú neodstraniteľné, navždy stratili možnosť, aby matka bola súčasťou ich súkromného, rodinného života. Nemožno už pociťovať z jej strany blízkosť, záujem o ich osobu, oporu, pomoc. Sú teda ochudobnení o sferu vzťahov s ňou.

72. Súd zohľadnil pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy rovnaké okolnosti, ako pri žalobcovi 1/ a priznal žalobcom 2/ až 4/ sumu po 10 000,- eur. Za rozhodujúce považoval, že došlo k strate najväčšej, a to k strate života, čím sa ale zasiahlo i do súkromného, rodinného života navrhovateľov v 3/ až 4/.

73. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétne právo normu na zistený skutkový stav.

74. Účelom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upraveného zák. č. 381/2001 Z. z. je predovšetkým zabezpečiť reálne uspokojenie práv porazených pri vzniknutých škodových udalostiach v jednotlivých prípadoch, kde by tomu nestacilo majetkové a platobné možnosti škodcov, resp. zodpovedných subjektov, ale tiež ochrániť tieto zodpovedné subjekty pred neučmerným rizikom spojeným s prevádzkou vozidla. Porazení si môžu vybrať, či si nárok uplatní proti poistencovi, alebo voči poisťovateľovi, prípadne voči obom.

75. Z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii vyplýva i povinnosť dodržiavať a aplikovať únie právo, t. j. právo Európskej únie a jej orgánov, súčasťou ktorého sú aj Smernice Rady č. 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, č. 90/232/EHS z 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Tretia smernica), č. 2000/26/ES (Európskeho parlamentu a Rady) z 6.5.2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení Smerníc Rady č. 73/239/EHS a č. 88/357/EHS (Štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel), rozhodnutia Súdného dvora EÚ.

76. Z ustanovenia § 4 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. vyplýva, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedené v poistnej zmluve.

77. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla, a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania zodpovednosti, aby poisťovateľ za neho poskytol porazenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z., t. j. uplatnene a preukázané nároky na náhradu okrem iného škody na zdraví a na kladov pri usmrtení.

78. Smernice č. 72/166/EHS, č. 90/232/EHS, č. 2000/26/ES vyzývajú, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola pokrytá poistením v celom rozsahu. Nič v znení uvedených smerníc, ani v judikatúre Súdného dvora nenasvedčuje tomu, že by bolo možné z poistného krytia vylúčiť peniaze na náhradu za spôsobenie nemajetkovej ujmy pozostalej osobe po obeti dopravnej nehody, pokiaľ je nárok na takúto náhradu daný vnútornými právnymi predpismi upravujúcimi občianskoprávnu zodpovednosť za zásah do osobnej integrity, čo zahrňuje tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdný dvor rozhodol, že znenie Smernice č. 72/166/EHS a č. 90/232/EHS zahrňuje akýkoľvek typ škody, resp. ujmy bez ohľadu na to, či má majetkovú alebo nemajetkovú povahu, a preto nie je možné z neho vyvodit záver, že nemajetková ujma, akou je i vnútorná bolesť, utrpenie nespadá do rozsahu poškodnosti smerníc (rozsudok Súdného

dvora vo veci E-8/07 J.). Obmedzenie poistneho krytia je mozne iba vo vy'nimoc'nych pri'padoch. Tunajsi' sud poukazuje aj na rozsudok Sudneho dvora vo veci C-22/12 (E.) bod 49, podla ktore ho ked'ze ro^zne jazykove verzie c'la'niku 1 ods. 1 druhej smernice v podstate pouz'ivaju pojem „ujma na zdravi“, ako aj pojem „osobna' ujma“ treba v su'vislosti s u'celom smernice, ktorym je posilnenie ochrany obeti, uplatnit' extenzivny vy'klad uvedenych pojmov, ktory je uvedený v bode 47 rozsudku. Podla rozsudku C-22/12 (bod 54) na zaklade z'iadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej Smernici nemoz'no dospiet' k za'veru, ze normotvorca U'nie si z'elal znizit' ochranu zaruc'enu tymito Smernicami len na osoby, ktore sa priamo zuc'astnili na s'kodovej udalosti.

79. Ustanovenie § 11, § 13 Obc'ianskeho zakonni'ka umoz'ňuje žalobcom 1/ až 4/, ako rodinny'm pri'slus'nikom obeť dopravnej nehody, poz'adovat' na'hradu utrpenej nemajetkovej ujmy. Na'hrada tejto ujmy pritom musi' byt' kryta' povinny'm poistenim motoroveho vozidla, byt' z neho likvidovana'. Prava u'prava, ktora' by tomuto odporovala, bra'ni naplneniu ciel'a vys'sie uvedenych Smernic Euro'pskej u'nie (vid' aj rozhodnutie Krajskeho sudu Pres'ov c'. 6Co 127/2010 zo dna 28.10.2013, sp. zn. 11Co 12/2009 z 3.3.2010).

80. Sud poukazuje napr. aj na rozsudok Krajskeho sudu Pres'ov z 26. maja 2015, sp. zn. 20Co/183/2014, podla ktoreho skoda zah'fna nielen znizenie majetku a usly' zisk, ale aj nemajetkovu skodu (nemajetkovu ujmu). Je preto potrebne vykladat' termín škoda v § 4 ods. 2 pism. a) aj ako nemateriálnu škodu na zdravi. Nemali by byt' pochybnosti, ze strata zivota najblizšieho pribuzneho je spojená s negativnym dopadom v emo'cnej, citovej, teda nemajetkovej sfere pribuznych a na ich psychicke zdravie. Je plne opodstatneny' zaver, ze v takychto situaciach vzniká ujma (škoda) aj v psychickej rovine dotknutych osob. Z hľadiska systematiky Obc'ianskeho zakonni'ka nie je až tak významne, ze náhrada nemajetkovej ujmy za stratu zivota je upravená v inej casti kodexu (prva' cast' druhá hlava) ako náhrada škody (siesta' cast' druhá hlava). Povinne poistenie musi' kryt' akukolvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako nemateriálnu...náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podla ustanoveni' o ochrane osobnosti upravenych v § 11 a nasl. Obc'ianskeho zakonni'ka. Škodou (ujmou) sa podla európskeho práva rozumie aj nemateriálna škoda. Dôlezity' je eurokonformny' vyklad zakona, aby nebol poprety' zmysel a u'činok smernice o poistení. Cielom Smernice Rady 90/232/EHS zo dna 14. 5. 1990 je zabezpecit', aby povinne poistenie vozidiel umoz'ňovalo vs'etkym obetiam nehody sp'osobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktoru' utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia, ktore upravuju odškodnenie nehod vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel nemoz'u obrat' uvedene ustanovenia o ich potrebný u'činok (rozsudok Sudneho dvora C-537/03, body 27 a 28). Vychádzajuc zo znenia § 4 ods. 1, 2 pism. a/ zakona c'. 381/2001 Zb. v zneni neskoršich predpisov je zrejme, ze poistne krytie zah'fna škodu na zdravi a náklady pri usmrtení. Je potrebne vychadzat' z extenzivneho vykladu pojmu škoda, ktory v sebe nepochybne zah'fna aj ujmu, ked' pod pojem ujma na zdravi patri akukolvek ujma aj nemajetkova, sp'osobena' blizkym osobam obeti' usmrtenych pri dopravnej nehode. Kedze pojem škoda uvedený v c'. 1 bod 2 prvej smernice nie je presnejšie vymedzeny', nic nenaznacuje, ze by sa niektoré druhy škody, akou je nemajetkova ujma mali vylucit' z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Sudneho dvora EU C-22/12).

81. Aj rozhodnutie NS CSR z 30.11.1976 sp. zn. 2 Cz 36/76, R 7/1979 subsumuje „ujmu zo straty blizkeho“ v dosledku reakcie - šoku na správu o smrtel'nom úraze pod pojem „škoda“ („ak niekto utrpel škodu v dosledku reakcie (šoku) na správu o smrtel'nom úraze inej osoby, ktory škodca sp'osobil a za škodu z ktoreho zodpovedá“), za ktoru je potrebne vyvodit' zodpovednost', nech už z akéhokolvek titulu, pričom je na žalobcoch, z ktoreho pravneho titulu odvodzuju svoje práva, pričom u'celom pravnych noriem je toto odškodnenie poskytnuť.

82. V prejednavanej veci teda podla na'zoru sudu, poz'adovana' na'hrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podla § 13 ods. 3 Obc'ianskeho zakonni'ka, spada' do rozsahu povinneho zmluvneho poistenia zodpovednosti za s'kodu sp'osobenu' preva'dzkou vozidla podla za'k. c'. 381/2001 Z. z., § 4 ods. 2. Žalovany' 2/ je preto tiez' pasivne legitimovany'm subjektom v konani'.

83. Hoci žalovany' 2/ namietal nedostatok pasivnej vecnej legitimacie, táto otázka už bola vyriesena', vid' rozsudok Najvys'sieho sudu Slovenskej republiky z 31. ju'la 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 uverejneného v Zbierke stanovisk NS a rozhodnuti' sudov SR 8/2018 pod c'. 61, tak, ze: S'kodou pre u'čely za'kona c'. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za s'kodu sp'osobenu' preva'dzkou motoroveho vozidla a o zmene a doplneni' niektorých zakonov v zneni neskoršich zmien a doplneni' je aj nemajetkova' ujma spoc'ivaju'ca v za'sahu do osobnostnych prav pozostalých obete

dopravnej nehody spôsobenej prevaďzkou motoroveho vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

84. Žalobcovia 1/ až 4/ majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy proti žalovanému 1/ aj žalovanému 2/, hoci plnenie môže byť len raz. Preto súď určil, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého odporcu.

85. Súď považuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vzhľadom na okolnosti prípadu za primeranú. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy platí zásada, že čím závažnejšia ujma je čo do svojej intenzity, rozsahu a trvania, tým vyššia by mala byť aj výška zadosťučinenia v peniazoch. Manželka a matka žalobcov zahynula tragickým spôsobom pri bezohľadnej jazde žalovaného 1/, ktorý pripravil poškodenú o tretinu jej života pri priemernom dožití a žalobcov o značnú časť života bez nej. Nemajetková ujma žalobcov spočíva nielen v spôsobilosti konania žalovaného 1/ zasiahnuť do práv na súkromný a rodinný život žalobcov ako objektívnej stránke jeho konania, ale subjektívne tiež v pocitoch krivdy, nespravodlivosti, bezmocnosti žalobcov, ktoré si v dôsledku konania žalovaného 1/ museli vytrpieť. Aj rozhodovacia prax ESLP pri priznávaní nemajetkovej ujmy prihliada na morálnu škodu, za ktorú považuje pocity existenčnej neistoty, stresu, depresie, nemohúcnosti, nespravodlivosti, akejkoľvek bolesti, zlosti a obťažovania, ktoré si poškodená strana musela vytrpieť.

86. Súď pristúpil k zníženiu žalovanej nemajetkovej ujmy, keď súdom priznanú považuje za primeranú, pričom zohľadnil odsúdenie žalovaného v trestnom konaní na 6 rokov a 6 mesiacov a doživotný zákaz viesť motorové vozidlá, oľutovanie skutku a ospravedlnenie pozostalým v trestnom konaní na hlavnom pojednávaní a osobitným listom, ako aj ospravedlnenie žalovaného 1/ v prebiehajúcim konaní, ktoré hoci žalobcom zo subjektívneho hľadiska sice nepostačuje, no z objektívneho hľadiska bolo vykonané a súď na neho prihliadol a tak návrh žalobcov vo výroku II. vo zvyšnej časti zamietol.

87. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, súď v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka vychádzal z uvedených okolností, za ktorých k zásahu došlo a jej výška má byť primeraná intenzite zásahu, rozsahu zásahu a rozsahu morálnej ujmy.

88. Žalovaná strana namietala výšku žalobcami žiadanej nemajetkovej ujmy a žalobcov žiadali o jej zdôvodnenie, či preukázanie.

89. Pokiaľ ide o odôvodnenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, súď poukazuje na analógiu iuris s ustanovením § 50 ods. 3 zákona o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, v zmysle ktorého ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Teda nemusí uviesť odôvodnenie výšky, ale dôvody, z akých sa domáha zadosťučinenia. Požiadavka výšky je v tomto prípade splnená uvedením konkrétnej sumy, ktorú žalobca považuje za primeranú a dôvody žalobcovia uvádzali od podania žaloby v celom konaní. To, že ich žalovaná strana neakceptuje ako dôvodné alebo preukázané, neznamená, že nie sú dané.

90. Nemožno od žalobcov požadovať, aby preukazovali intenzitu ich rodinných vzťahov. Ak túto žalovaná strana nevyvrátila vlastným skutkovým tvrdením a s tým spojeným dôkazom, že intenzita rodinných vzťahov odôvodňujúca priznanie aj vyššej nemajetkovej ujmy nie je daná (napr. dôkazom o rozvrate manželských vzťahov, o absencii rodičovských práv v dôsledku ich porušovania), súď sa stotožňuje s názorom žalobcov o nevhodnosti spochybňovania citových väzieb medzi žalobcami a ich manželkou a matkou, ktoré sa podľa názoru súdu prezumujú, dokonca zákonom (§ 116 Občianskeho zákonníka), pričom súdu je z úradnej činnosti známy prípad žalobcu ako druhu pozostalého, ktorý so zomrelým nikdy nežil v spoločnej domácnosti, v ktorom by bolo možné uvažovať o absencii intenzívneho rodinného vzťahu, ale nie v prípade, ak boli spolu v prípade žalobcu 1/ 40 rokov, vždy si boli blízki, jeden bez druhého nikdy neboli, v prípade žalobcov 3/ až 4/ počas detstva, dospievania, dospelosti, matka sa im vždy venovala. Ak sa dôvody žalovanej strane javili ako nepreukázané, v konaní bola dostatočným spôsobom zistená spôsobilosť neoprávneného zásahu zasiahnuť do práv žalobcov na ich rodinný a súkromný život a ich citová ujma aj v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá zakladá oprávnený nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch.

91. Pokiaľ ide o osobu žalovaného 1/, síce ide v konečnom súčte o nie zanedbateľnú sumu, ale nie o likvidačnú. Žalovaný 1/ je vo veku takmer 25 rokov, má pred sebou približne 40 rokov produktívneho veku. Aj len pri priemernej nominálnej mesačnej mzde zamestnanca v hospodárstve SR v prvom štvrtroku 2021 v sume 1 124 eur je v jeho možnostiach, aby žalobcom nahradil ich inak nenahraditeľnú ujmu spočívajúcu v strate blízkej osoby. Ak žalovaný 1/ pripravil poškodenú vo veku 54 rokov o možnosť dožitia strednej dĺžky života žien na Slovensku, ktorá je 80,8 roka a žalobcov o teoretickú možnosť vytvárania citových väzieb v rámci rodinného života po dobu 26 rokov, pri majetkovom obmedzení žalovaného 1/ po dobu práve 26 rokov ide teoreticky o sumu 190,- eur mesačne, teda sumu v porovnaní so stratou života zanedbateľnú, tridsaťročné záväzky sú v dnešnej spoločnosti obvyklé, pričom je samozrejme žiaduce, aby priznanú sumu splatil skôr, no uvedené len demonštruje absenciu likvidačnej podoby súdom priznanej občianskoprávnej sankcie. Súd berie na vedomie, že žalovaný 1/ je síce po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody nezamestnaný a hľadanie práce môže byť pre neho náročnejšie, ale nie nemožné. Pokiaľ ide o žalovaného 2/, uvedené je vo vzťahu k nemu bezpredmetné.

92. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcom v 1/ až 4/ rade náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznaných súm spôsobom plnenia rovnako ako v prípade splnenia povinnosti vo veci samej.

93. Žalobcovia mali úspech v plnom rozsahu z dôvodu, že výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, k čomu súd uvádza nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. 2. 2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018-31, podľa ktorého zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha za konodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepcie odchyliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Zároveň súd absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nároku na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava /§ 365 ods. 1 CSP/.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a to ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania /§ 127 ods. 1 a 2 CSP/ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) /§ 363 CSP/.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 365 ods. 1 CSP/.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).